

IN MIJN NAAM

Matteüs 18:20

Theologische Universiteit Kampen

Steunpunt liturgie

Naast de betrokkenheid op digitaal uitgezonden kerkdiensten, is er ook behoefte om zelf vorm te geven aan geestelijke ontmoeting, viering en gebed. Om daaraan structuur en vorm te geven, bieden de Theologische Universiteit Kampen en het Steunpunt Liturgie samen deze handreiking, onder de titel *In Mijn Naam...* (Matteüs 18: 20).

Ieder week wordt er een nieuwe aflevering geplaatst. Deze achtste aflevering biedt een viering voor zondag 24 mei, de zevende zondag van de Paastijd.

12

Niet alleen

Viering voor 24 mei, de zevende zondag van de Paastijd¹

Het begin

De paaskaars wordt aangestoken

K Mijn licht, mijn vrijheid is de HEER
waarom zouden we bang zijn, voor wie?
Mijn lijfsbehoud is de HEER
waarom zouden we schrikken, voor wie?
Wees goed voor ons, geeft ons antwoord,
u bent onze hulp, verstoot ons niet,
laat ons niet in de steek, God van onze vrijheid.

¹ Onderaan de viering zijn wat praktische suggesties te vinden en nog wat achtergronden.

Gebed:

Wij zoeken uw aangezicht Heer, God boven alle machten,
U hebt Jezus Christus, onze Heer, verheerlijkt,
U gaf hem plaats aan uw rechterhand.
Wij bidden U: zend ons uw Geest,
de Geest van de waarheid,
zoals uw Zoon ons beloofde.
In zijn naam bidden wij.

Amen

Lied: LB 103e 'Bless the Lord, my soul' (Taizé)²

Alternatief: LB 663 'Al heeft Hij ons verlaten'³ | ELB 137 'Omdat Hij leeft'/'Because He lives') | LB 287 'Rond het licht dat leven doet', couplet 1

Rond de Bijbel

Lezing 1: Exodus 23: 1-17

Onthoud je van lasterlijke aantijgingen. Maak geen gemene zaak met een misdadiger door iemand vals te beschuldigen. Laat je er niet door de meerderheid toe overhalen iets onrechtvaardigs te doen, en als je in een rechtszaak getuigt, verdraai het recht dan niet door je naar de meerderheid te richten. Iemand die arm is, mag je in een rechtszaak niet bevoordelen.

Wanneer je een verdwaald rund of een verdwaalde ezel van een vijand van je aantreft, moet je hem het dier zonder uitstel terugbrengen.

Wanneer je ziet dat de ezel van iemand met wie je in onmin leeft onder zijn last bezwijkt, mag je niet werkeloos toezien maar moet je hem meteen de helpende hand bieden.

Bij een rechtszaak moet je de rechten van de armen eerbiedigen. Laat je niet beïnvloeden door valse aantijgingen en breng een onschuldige die in zijn recht staat niet ter dood; wie zich daaraan schuldig maakt, laat ik niet vrijuit gaan. Neem

² Om te luisteren: https://www.liedboekcompendium.nl/lied/103e-bless-the-lord-my-soul-9_8_0 (met de verzen, in verschillende talen).

³ Om te luisteren: https://www.liedboekcompendium.nl/lied/663-al-heeft-hij-ons-verlaten-6_2_5 (onder de toelichting)

geen steekpenningen aan, want steekpenningen maken zienden blind en maken eerlijke mensen tot leugenaars. Vreemdelingen mag je niet uitbuiten. Jullie weten immers hoe het voelt om vreemdeling te zijn, omdat jullie zelf vreemdelingen zijn geweest in Egypte.

Zes jaar achtereen mag je je land inzaaien en de oogst binnenhalen. Maar het zevende jaar moet je het land braak laten liggen en het met rust laten, dan kunnen de armen onder jullie ervan eten; wat zij nog overlaten is voor de dieren van het veld. Met je wijngaard en je olijfgaard moet je hetzelfde doen.

Zes dagen lang mag je werken, maar op de zevende dag moet je rust houden; dan kunnen ook je rund en je ezel uitrusten en kunnen je slaven en de vreemdelingen die voor je werken op adem komen.

Houd je verre van alles waarvoor ik jullie heb gewaarschuwd. Roep geen andere goden aan, laat hun naam niet over je lippen komen.

Driemaal per jaar moeten jullie ter ere van mij feestvieren. In de maand abib, de maand waarin jullie uit Egypte weggetrokken zijn, moet je op de daarvoor vastgestelde dagen het feest van het Ongedesemde brood vieren. Eet dan zeven dagen lang ongedesemd brood, zoals ik je heb opgedragen. Niemand mag dan met lege handen voor mij verschijnen. Verder moeten jullie het Oogstfeest vieren, het feest van de eerste opbrengst van wat je op de akker gezaaid hebt, en tot slot, wanneer aan het eind van het jaar de hele oogst is binnengehaald, het Inzamelingsfeest. Driemaal per jaar dus moeten alle mannen voor de Machtige, de HEER, verschijnen.

Beeldmeditatie zie volgende pagina

Sabbatsjaar:

iedere zeven jaar een 'lockdown'.

Het land komt tot rust,
het heeft er recht op,
vindt de Schepper.

Zijn licht straalt door de bladeren: groene energie.

Zijn licht straalt door de bessen: bloedrood.

Vruchten: eet ze.

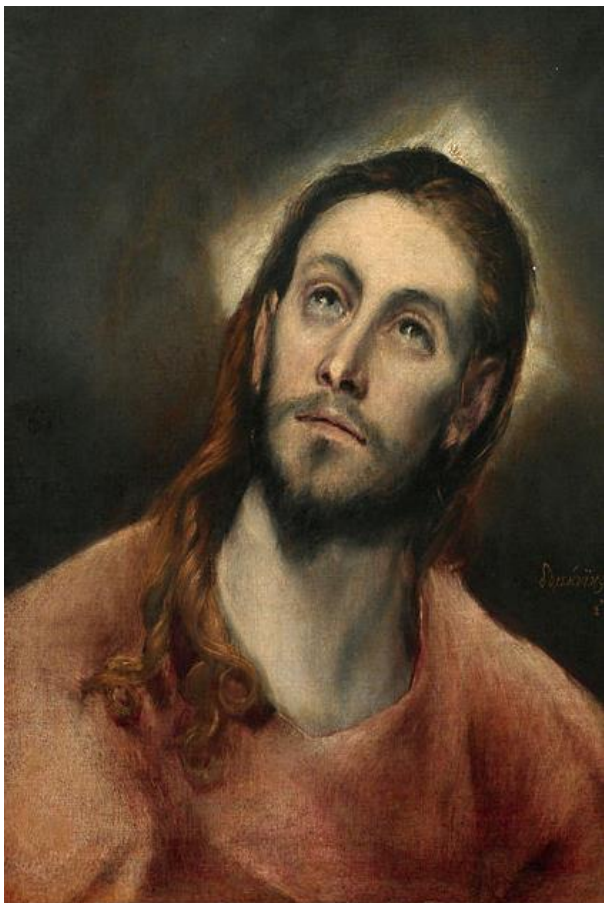

Lezing 2: 1 Petrus 4: 12-19

Geliefde broeders en zusters, wees niet verbaasd over de vuurproef die u ondergaat; er overkomt u niets uitzonderlijks. Hoe meer u deel hebt aan Christus' lijden, des te meer moet u zich verheugen, en des te uitbundiger zal uw vreugde zijn wanneer zijn luister geopenbaard wordt. Als u gehoond wordt omdat u de naam van Christus draagt, prijs u dan gelukkig, want dat betekent dat de Geest van God in al zijn luister op u rust. Laat niemand van u moeten lijden omdat hij een moordenaar is, een dief, misdadiger of onruststoker. Maar als u lijdt omdat u christen bent, schaam u dan niet en draag die naam tot eer van God.

Besef goed dat de tijd van het oordeel is aangebroken. Dat oordeel begint bij Gods eigen mensen. Als het bij ons begint, hoe zal het dan aflopen met hen die weigeren het evangelie van God te aanvaarden? Als zij die rechtvaardig leven al ternauwernood gered kunnen worden, hoe moet het dan gaan met hen die zondigen doordat ze God niet gehoorzamen? Daarom moeten allen die lijden omdat God dat wil, het goede blijven doen en hun leven toevertrouwen aan hem op wie wij mogen vertrouwen omdat hij ons heeft geschapen.

Gedicht:

Jezus bidt

Ik heb hun uw woord gegeven,
Vader, zij zijn exclusief:
hebben U en Mij zo lief
ver van al het werelds streven.

Heilig hen dan door de waarheid,
heilig hen dan door uw woord.
Schenk hun in de wereld klaarheid:
dat hun hart Ons toebehoort.

Ik bid U niet alleen voor hen,
ook voor hen die straks gaan geloven.
Laat hen allen één zijn, Vader,
zoals Ik en U hierboven.

Geef ons eenheid in verscheidenheid,
opdat de wereld mag geloven.
De wereld kijkt haar ogen uit:
Kijk, hoe stralend is de bruid!

*Anton Chardon
bij Johannes 17: 14-26*

Overweging

Israël is op weg naar iets nieuws. Waar de Israëlieten ooit een slavenvolk waren dat onderdrukt werd in Egypte, zijn ze nu bevrijd en op weg naar een nieuw land dat aan hen is beloofd. Daar zullen ze leven als volk van God. Bij dit nieuwe horen de geboden uit hoofdstuk 21-23. Het is richtinggevend onderwijs om een nieuw leven te leiden. Ze krijgen een blik op het goede leven zoals God het voor zich ziet en van ze verwacht.

Er gebeurt iets spannends, iets heel nieuws, vol goede hoop. Hoe anders is ons dagelijks leven wel niet vandaag de dag. Er gebeuren veel minder nieuwe dingen. Voor thuiswerkers beginnen de dagen meer en meer op elkaar te lijken. 'Hoe lang duurt de crisis ook alweer?' We krijgen geen richting aangeboden. Jonge gezinnen moeten hun eigen structuur creëren, werkenden moeten zelf een thuiswerkplek inrichten. Dat was in het begin van de crisis, maar nu komt het aan op volhouden.

Israël krijgt aan het begin van een nieuwe tijd juist wel richting in de vorm van de geboden. Wat is daar precies het eigene van? Het zijn niet alleen nuttige voorschriften, ze zijn heilzaam. Na zes dagen werk volgt een dag van rust voor iedereen. Na zes jaar van landbouw volgt een jaar rust. In het bijzonder de armen krijgen dan te eten. Met ieder feest wordt het volk weer bepaald bij wie de Heer is: hun verlosser en schepper van het leven. In de voorschriften klinkt het liefdesgebod voor de naaste al impliciet door. Het liefhebben van je naaste is dat je direct iemands vee terugbrengt zonder het eerst voor eigen gewin te gebruiken. Zelfs voor een ezel, van iemand met wie je nota bene ruzie hebt, moet je zorgen. Vreemdelingen mag je niet uitbuiten, want zelf was je een vreemde totdat God je kwam redden.

Het zijn niet zo maar goede voorschriften, ze zijn heilzaam. Gods goede boodschap klinkt erin door. Het goede leven zoals Hij het voor zich ziet. Ze leren je om je hele leven, van dagelijks werk tot jaarlijkse feesten, te verbinden met God. Hij is betrokken bij heel je leven.

Zo anders is dat eigenlijk niet voor ons. Wij vieren dan wel geen Pesach of Wekenfeest, maar wel Pasen en Pinksteren. Feesten die ons bepalen bij Gods verlossing en zijn Geest. Wat het onderwijs betreft, ligt het voor ons ook niet veel anders. Jezus zelf leert in de Bergrede gerechtigheid na te streven en barmhartig te zijn. Niet alleen voor je naaste, maar zelfs ook de vijand dien je lief te hebben. Misschien sta je voor kleine dagelijkse dilemma's. Je spreekt een vervelende collega, maar zou liever een andere kant opkijken. Het thuiszitten vergt geduld, maar je bent driftig. De Bijbel leert ons dit met Jezus en God te verbinden en stelt de vraag: hoe kun je toch je naaste liefhebben?

Naar ditzelfde onderwijs van Jezus verwijst Petrus in zijn eerste brief, in hoofdstuk 4,14. Als je uitgescholden wordt om de naam van Christus, dan ben je te feliciteren. Woorden die direct teruggaan op wat Jezus zegt in Matteüs 5,11. Petrus schrijft het aan christenen die gediscrimineerd worden vanwege hun geloof. Een spottende opmerking van een ander wordt verbonden aan God. In de vervolging blijkt dat de Geest van de Heer bij de gelovigen is. Niet alleen de feesten van Israël, ook deze moeilijke situatie voor de christenen is te verbinden met God.

Zo anders is onze situatie niet. Het is een moeilijke tijd. Maar ook dan, misschien wel juist dan, kun je God ermee verbinden. In de kleine dagelijkse dilemma's van liefhebben. In het lijden onder de ellende, waar de Geest je sterkt. En in het volgende feest waar we naar uitkijken. Een feest ter ere van de komst van die ene Geest.

Klankmeditatie: Thomas Tallis, 'If you love me'

- Muziek: <https://www.youtube.com/watch?v=1zGOsN0pAw0> (met noten). Of: https://www.youtube.com/watch?v=8_FoTrWYk38 (met beeld)
- Tekst:

*If ye love me, keep my commandments.
And I will pray the Father,
and he shall give you another comforter,
that he may 'bide with you forever;
E'en the sp'rit of truth.*

*Als je mij liefhebt, houd je dan aan
mijn geboden.
Dan zal ik de Vader vragen jullie een
andere pleitbezorger te geven,
die altijd bij de je zijn:
de Geest van de waarheid.*

Johannes 14: 15-17

Belijden

Ons bestaan ontspringt uit God,

*de Vader die alles schiep,
de Zoon, die de dood overwon
en nu in de hemel troont,
de Geest die vernieuwt,
die levend maakt,
die voor ons pleit.*

Ons bestaan ontspringt uit God:

*in Hem, Vader, Zoon en Geest,
zijn wij wedergeboren,
in Hem, Vader, Zoon en Geest,
leven wij, bewegen wij en zijn wij.*

Gebed en geven

Geven: zie ook direct na de viering

Voorbede

Vader in de hemel,

Toen U Mozes uw Naam doorgaf,
liet u uw kinderen weten:
Ik zal er zijn,
ik laat jullie nooit alleen.

Jezus Christus,

Toen U afscheid nam van uw leerlingen
liet u uw volgelingen weten:
ik laat jullie niet alleen,
Gods Geest zal bij jullie zijn.

Geest van God,

Wanneer u waait waarheen u wilt,
wanneer u leven geeft, en leven vernieuwt,
wanneer u voor ons pleit, weten wij:
U laat ons nooit alleen.

Maar wij mensen,
wij laten elkaar zo snel alleen.
Uit haast, onmacht, of gebrek aan inlevingsvermogen.
Uit haat, machtsbesef, of doelbewust wegstappen.

Wij bidden voor al die mensen die alleen gelaten zijn,
vluchtelingen, geweerd aan grenzen,
mensen die anders zijn en daarom aan hun lot worden overgelaten,
kleine of grote mensen die gepest worden of genegeerd,
mensen die hun stem niet verheffen en dus ook niet gehoord of gezien worden,
mensen zonder geld of mogelijkheden, en daarom voor anderen niet aantrekkelijk,
mensen die moeten werken voor een hongerloon, de slaven van onze tijd.

Wij bidden voor hen, en noemen in stilte hun namen, hun omstandigheden:

...

Drie-ene God,
u laat uw schepping en al uw schepselen niet alleen,
wat u schiep, onderhoudt u.
U gaf richtlijnen zodat uw mensen zorgvuldig omgaan met al wat u schiep.

Maar wij mensen,
zien uw schepping en uw schepselen zo gemakkelijk als ons eigendom,
geschapen voor ons.

Wij bidden U voor uw schepping,
zo groot en uitgestrekt dat het onze verbeeldingskracht te boven gaat,
zo klein en miniem dat we het ons niet eens voor de geest kunnen halen.

Voor planten en dieren wiens leefgebied wij ons toe-eigenen,
voor schepselen die ten gronde gaan aan ons gedrag,
voor alles wat lijdt onder de deken van vuil over de aarde, zichtbaar en onzichtbaar,
onder de adembenemende wolk van uitstoot in de lucht, zichtbaar en onzichtbaar
onder al de onafbreekbare troep in de oceanen, zichtbaar en onzichtbaar.

Wij bidden u voor uw schepping en uw schepselen, en leggen het in stilte aan u voor:

...

Drie-ene God,
u, die wat u begon nooit los laat,
wij zijn zo blij met uw belofte van aanwezigheid,
en toch: we kijken zo gemakkelijk de andere kant op
en schitteren zelf door afwezigheid.
Wees U met ons, wil U ons helpen,
dat wij doen wat onze hand vindt om te doen,
en dat wij, waar onze armen te kort zijn,
kunnen loslaten in uw hand.
We leggen in stilte ons hart voor u open:

...

Onze Vader...
...die in de hemelen zijt....

Afronding

Lied: LB 695 'Heer, raak mij aan met uw adem'.⁴

Alternatief: *Sela: 'Kom, Heilige Geest'⁵ | LB 939 'Op U alleen, mijn licht, mijn kracht'/'In Christ alone'⁶ |*

Zegen:

Laten we de Heer liefhebben,
met alles wat we zijn en alles wat we kunnen.
Want dat is wat Hij het allerliefste wil.
Maar net zo goed wil God dat we onze medemensen liefhebben als onszelf.

⁴ Om te luisteren: https://www.liedboekcompendium.nl/lied/695-heer-raak-mij-aan-met-uw-adem-6_5_7 (doorscrollen tot onder de tekst).

⁵ Zie: <https://www.sela.nl/liederen/3/kom-heilige-geest.html?q=geest>

⁶ Om te luisteren: https://www.youtube.com/watch?v=nVSYxTdT_IQ (Nederlands),
<https://www.youtube.com/watch?v=8kvFtXphmMU> (Engels).

Laten we dat doen.

Amen

Zo gaan wij verder,
vandaag, deze week, en alle dagen van ons leven.
Zijn woord als kompas,
en gedragen door zijn zegen.
In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Amen

Laat (als dat tenminste veilig is) de kaars de hele dag branden. Of steek de kaars vanavond bij de maaltijd weer aan.

Tijd voor geven

- Aandacht geven: Geef aandacht aan natuur en milieu in je leefomgeving. Zijn er dingen die je kunt veranderen? Wat is je aandachtspunt voor de komende week zetten?
- Geld geven (als dat nog niet gedaan is): voor ieder die en alles wat in onze wereld alleen gelaten is. Maak een keuze:
 - *Daklozen*: Leger des Heils, of de daklozenopvang in de eigen woonplaats.
 - *Eenzamen*: www.nietalleen.nl
 - *Vluchtelingen*: [https://actie.vluchtelingenwerk.nl/geef-voor-vluchtelingen? ga=2.266720714.515263286.1589891787-645779715.1585749742](https://actie.vluchtelingenwerk.nl/geef-voor-vluchtelingen?ga=2.266720714.515263286.1589891787-645779715.1585749742) (zie ook: <https://www.vluchtelingenwerk.nl/regio>)
 - *Kindermishandeling of -verwaarlozing*: <https://volwassenen.chris.nl/doneer/>
 - *Natuurbehoud*: <https://www.arochoa.nl/nl/steunen/> Of: <https://www.natuurmonumenten.nl/doneer.>

Bij de viering – praktische suggesties en achtergronden

- Deze viering is zo gemaakt dat het een doorlopend geheel is. Maar ook kunnen er onderdelen uit worden gebruikt, of de viering kan op onderdelen worden aangepast aan de eigen mogelijkheden.
Ze is bedoeld voor vieringen thuis, maar kan ook gebruikt worden als uitgangspunt voor online-vieringen.
En natuurlijk kun je het ook samen met anderen doen, verbonden via

skype/facetime/zoom of wat dan ook. (Alleen lukt zingen op die manier niet zo goed... Tja, is er misschien iemand die het alleen durft, voor iedereen?)

- Afkortingen:
 - LB = Liedboek (2013)
 - LvK = Liedboek voor de kerken (1973)
 - GK = Gereformeerd Kerkboek (2017)
 - GK06 = het oude Gereformeerd Kerkboek (2006)
 - HH = Hemelhoog (opvolger Evangelische Liedbundel)
 - WK = Weerklank
 - ELB = Evangelische Liedbundel
- Bij het aansteken van de (Paas)kaars: de afkorting K staat voor de persoon die de **K**aars aansteekt. Zijn er kinderen bij deze viering betrokken, laat dan een van hen de kaars aansteken. De K staat dan voor **K**ind. De A staat voor allen. Als er in deze viering een tekst vet gedrukt staat kan iedereen deze tekst uitspreken.
In alle gevallen: maak van te voren een afspraak wie wat voor haar of zijn rekening neemt.
En natuurlijk kan de verdeling over meerdere stemmen ook achterwege blijven. Dan neemt één persoon de tekst voor zijn of haar rekening. Als er een steeds herhaalde tekst tussen staat, zou die in dit geval kunnen vervallen.
- Om te beluisteren en over na te denken: Bob Dylan, *I and I*.⁷
 - Muziek: <https://www.youtube.com/watch?v=szPDvIIPtBY>
 - Tekst:

*Been so long since a strange woman has slept in my bed
Look how sweet she sleeps, how free must be her dreams
In another lifetime she must have owned the world, or been faithfully wed
To some righteous king who wrote psalms beside moonlit streams*

*I and I
In creation where one's nature neither honors nor forgives
I and I
One says to the other, no man sees my face and lives*

*Think I'll go out and go for a walk
Not much happenin' here, nothin' ever does
Besides, if she wakes up now, she'll just want me to talk
I got nothin' to say, 'specially about whatever was*

*I and I
In creation where one's nature neither honors nor forgives
I and I
One says to the other, no man sees my face and lives*

⁷ Zie eventueel voor een (Engelstalige) beschouwing n.a.v. deze tekst:
<https://www.keesdegraaf.com/media/Misc/648p15he185amf201a6nju21j1615f01.pdf>

*Took an untrodden path once, where the swift don't win the race
It goes to the worthy, who can divide the word of truth
Took a stranger to teach me, to look into justice's beautiful face
And to see an eye for an eye and a tooth for a tooth*

*I and I
In creation where one's nature neither honors nor forgives
I and I
One says to the other, no man sees my face and lives*

*Outside of two men on a train platform there's nobody in sight
They're waiting for spring to come, smoking down the track
The world could come to an end tonight, but that's all right
She should still be there sleepin' when I get back*

*I and I
In creation where one's nature neither honors nor forgives
I and I
One says to the other, no man sees my face and lives*

*Noontime, and I'm still pushin' myself along the road, the darkest part
Into the narrow lanes, I can't stumble or stay put
Someone else is speakin' with my mouth, but I'm listening only to my heart
I've made shoes for everyone, even you, while I still go barefoot*

*I and I
In creation where one's nature neither honors nor forgives
I and I
One says to the other, no man sees my face and lives*

Copyright © 1983 by Special Rider Music

- Teksten en afbeeldingen waarbij geen bronvermelding is opgenomen:
 - Tekst bij het aansteken van de paaskaars: Psalm 27: 1,7b,9b naar de vertaling van Gerard Swüste.
 - Openingsgebed: Naar een zondagsgebed (zevende zondag van Pasen) uit het Dienstboek, 385
 - Afbeelding bij de lezing uit Exodus 23: Barbara Goshu, *Moses and the Ten Commandments* (detail). Zie ook:
<http://www.goshugalleries.com/gallery.php?artist=Barbara>

- Afbeelding bij het gedicht van Anton Chardon: El Greco, *Christus in gebed* (1595-1597). Zie ook:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Doménikos_Theotokópulos_\(called_El_Greco\)_-Christ_in_Prayer_-_Google_Art_Project.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Doménikos_Theotokópulos_(called_El_Greco)_-Christ_in_Prayer_-_Google_Art_Project.jpg)
- Overweging: Alexander Bosma (TU Kampen)
- Beeldmeditatie: Arie de Jong
- Zegen (eerste deel): GKv Ede-Zuid.
- Samenstelling: Anje de Heer (Steunpunt Liturgie) en Annemarie Kuijvenhoven (TU Kampen)
- Samen in gesprek? Zie ook: <https://lerenindekerk.nl/lerenindekerk/thuisvieringen/>